

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

Україні є приклади модерної рекламної стратегії, що презентує нове бачення фемінності чи маскулітності: так революційною вважається реклама Dove, що скасувала ідеальний образ жінки у рекламі 90х60х90 та продемонструвала, що існує велика кількість образів жінки та вони є однаково привабливими незалежно від зросту, кольору шкіри, повноти, національності, віку та інших характеристик.

Отже, підлітковий вік є важливим у плані розвитку гендерної ідентичності, яка обумовлена особливостями взаємодії людей і способами інтерпретації поведінки на основі існуючих зразків дій, стереотипів які представлені у засобах масової інформації. Таким чином, соціальні інститути контролюють гендерну ідентичність, задаючи певні напрямки розвитку особистості. Позитивне значення функціонування гендерних стереотипів, що є невід'ємною частиною формування гендерної ідентичності в комунікаційному просторі полягає в забезпеченні взаєморозуміння між представниками соціальних груп чоловіків і жінок, а також у створенні умов наступності такого взаєморозуміння.

1. Берн Ш.М. Гендерная психология / Берн Ш.М. - Санкт-Петербург: Прайм-Еврознак, 2001. – 320 с. – (Секреты психологии)
2. Голованова Т.П. Педагогіка та психологія гендеру / Голованова Т.П. - Запоріжжя: ЗНУ, 2015. – 110 с.
3. Кон И.С. Психология ранней юности / Кон И.С. – Москва: Просвещение, 1989. – 329 с.
4. Юрчак А. Психология рекламы / Юрчак А. - Ростов - на - Дону: Феникс, 2005. - 300с.

КВЕСТ ЯК ТЕХНОЛОГІЯ ГАРМОНІЗАЦІЇ ГЕНДЕРНИХ ВЗАЄМИН У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Байдюк Н., *координаторка Центру гендерної освіти
(Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького)*

Молодь – найбільш сприятливий віковий період для побудови гармонійних гендерних взаємин, оскільки саме у цьому віці особистість більш схильна до сприйняття та втілення у життя партнерської моделі гендерних відносин.

Враховуючи особливості гендерних відносин у юнацькому віці та пов'язані з ними педагогічні задачі, пропонуємо розглянути квест як сучасну педагогічну технологію та інтерактивний метод формування гармонійної гендерної взаємодії у молодіжному середовищі.

Квест (англ.) – пригодницька гра, пошук пригод. В освіті – це ігрова технологія, яка має чітко поставлене дидактичне завдання, ігровий задум, керівника (наставника), чіткі правила та реалізується з метою підвищення знань, вмінь та навичок ХХІ століття [1]

Перевага квесту полягає у можливості впливу одразу на три компоненти: мотиваційно-ціннісний, тобто активне прагнення змінювати застарілі гендерні стереотипи та формувати нову, гармонійну систему гендерних взаємин; інформаційний – обізнаність у сфері гендерної проблематики; діяльнісний, що передбачає уміння будувати гармонійну гендерну взаємодію у повсякденному житті.

На думку багатьох учених, під час застосування квест-технології учасники проходять повний цикл мотивації, знайомляться з автентичним матеріалом (наприклад, прикладами реклами, що містить гендерні стереотипи), який дозволяє досліджувати, обговорювати й усвідомлено будувати нові концепції і відносини в контексті проблем реального світу, створюючи проекти, що мають практичну значимість [2]

Будь-яка педагогічна технологія передбачає у якості результату засвоєння визначеного комплексу знань, умінь та навичок, що визначається темою, у нашому випадку – темою гендерної гармонії. Квест, як порівняно нова педагогічна технологія, об'єднує у собі елементи мозкового штурму, гри, тренінгу, дискусії. Відповідним чином квест вирішує ряд завдань: сприяє формуванню навиків роботи у команді, розвиває творчий підхід, толерантність, уміння відстоювати власний погляд, мобілізує особистісні ресурси та тренує життєві навички, дозволяє програвати рольові сценарії у різних життєвих ситуаціях [3].

Подібне поєднання елементів та їх трансформація дозволяє створювати нові форми роботи. Крім того, квест є унікальним не лише за формою, а й за змістом. Однакові сценарії, завдяки свободі дії учасників та спонтанності розвитку сюжету, призводять до різних результатів. Особливої привабливості для молоді квест набуває при наявності ефекту спонтанності, свободи вибору, нелінійності сюжету. Важливим є й те, що даний метод, будучи грою за своєю сутністю, робить матеріал, який вивчається, доступним не за рахунок його спрощення, а завдяки вибору прийомів, що дозволяють поєднати теорію та практику.

Особливістю квесту є: здійснення освітніх завдань через ігрову діяльність; упровадження нових технічних засобів навчання, які сприяють самовираженню; цілеспрямоване мотивування емоційної та

інтелектуальної активності; пошуковий характер навчальної діяльності; розвиток медіа грамотності. Педагог визначає освітні цілі квесту, складає сюжетну лінію, забезпечує організацію пошуково-дослідницької навчальної діяльності. Оцінюється не лише кінцевий результат, а й процес діяльності [2].

Виокремлюють наступні етапи організації квесту: створення інтриги з приводу майбутньої події; інструктування з техніки безпеки; визначення умов участі кожного; забезпечення змістовної та технічної підготовки; організація самої пригодницької події; організація відпочинку і обміну враженнями; організація осмислення отриманого досвіду.

Основними критеріями якості квесту виступають: безпека, оригінальність, логічність, цілісність, підпорядкованість визначеному сюжету, створення атмосфери ігрового простору. Вітається різноманітність завдань: розв'язування ребусів, загадок, кросвордів, головоломок, створення плакатів, колажів, антиреклами-реклами, проєктів, що включають в себе використання технології мозкового штурму, творчу діяльність, аквагрим, боді арт, перформанс, квіллінг, декупаж, короткі музичні, танцювальні та театральні постановки з елементами психодрами, тренінгові вправи і т.д [4].

Таким чином, квест являє собою технологію, що за умови наповнення якісним гендерно чутливим змістом перетворюється на спосіб формування партнерської моделі поведінки, дозволяє розвивати особистісні ресурси, активність, навички гендерно узгодженого спілкування, формувати у молоді егалітарні гендерні установки.

1. Лічко О. Шляхи ефективного впровадження квест-технологій [Електронний ресурс] / Олена Лічко – Режим доступу до ресурсу: <http://konf.koippo.kr.ua/blogs/index.php/blog5/title-287>.

2. Сокол І. Квест: метод чи технологія? / Ірина Сокол. – 2014. – №2. – С. 28–32.

3. Щелина С. Квест как технология изучения детской литературы / С. Щелина, А. Чудакова // Мировая словесность для детей и о детях: Материалы Международной научно-методической конференции 23 июня – 27 июня 2014 года. – Москва, 2014 [Электронный ресурс] - Режим доступа к ресурсу: <http://av.moi-portal.ru>

4. Щелина С. Потенциал квеста как педагогической технологии формирования у подростков установки ведения здорового образа

ГЕНДЕРНИЙ ПІДХІД У ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ: ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ

Волікова М.М., *викладач*
(*Криворізький державний педагогічний університет*)

Василюк Т.Г., *викладач*
(*Криворізький державний педагогічний університет*)

У сучасному науковому дискурсі активно обговорюються можливості застосування *гендерного підходу* у навчально-виховному процесі ВНЗ. У працях українських фахівчинь з гендерної проблематики Т. Голованової, Т. Дороніної, Т. Дрожжиної, О. Луценко, О. Остапчук, Н. Світайло, О. Рассказової, О. Цокур ми можемо віднайти різні погляди щодо мети, завдань і засобів реалізації гендерного підходу (далі ГП) на всіх ланках навчального процесу.

Водночас зазначимо, що виокремлене нами поняття майже ніколи не визначається вченими спеціально, хоча проблема є актуальною і потребує нагальної розробки її сутнісних засад. Так, докторка педагогічних наук Т. Дороніна вважає, що «поняття ГП доречно використовувати при теоретичному обґрунтуванні досліджень гендеру в освіті задля аналізу педагогічних явищ, задля опису певної (гендерної) педагогічної стратегії та визначення сутності гендерного чинника у ціннісній системі вчителя/викладача» [1, с. 183]. Окрім того, на переконання вченої, використання гендерного підходу саме у навчально-виховному процесі повинно сформувати саме таку гнучку особистість, підготовлену до рольової варіативності та більш повної реалізації. Відтак, метою впровадження гендерного підходу в навчально-виховному процесі є – створення сприятливих умов для успішної гендерної соціалізації особистості студентки/студента; тобто толерантне (без статевого упередження) ставлення до молоді, що забезпечить максимальний розвиток їхніх особистих нахилів та здібностей...» [1, с. 199].

Схожої думки дотримується й гендеролог Т. Голованова. У статті “Методологічні підходи та методи дослідження гендерних питань в освіті” авторка додає: «Перспективи гендерних підходів в освіті будуть залежати від постійного прагнення викладача-дослідника інтегрувати свій практичний досвід у галузі соціологічного